

Laura H.

TONEELGROEP
OOSTPOOL / NAAR
THOMAS RUEB

Johan Thielemans

Gezien op 23 april 2021
Streaming Toneelgroep Oostpool

‘Laura H.’ is een reconstructie door Toneelgroep Oostpool van een waar gebeurd verhaal. Laura H. was de eerste Nederlandse vrouw die terugkeerde uit het kalifaat. De voorstelling vertelt haar lange weg naar Syrië en terug. Boeiend, confronterend en zeer sterk gespeeld. De voorstelling kon niet reizen door het coronavirus, maar gelukkig streamde Oostpool ze. Hopelijk is ze binnenkort ook weer live te zien.

27 APRIL 2021

In dit stuk leren we Laura H. uit Zoetermeer kennen als een ondernemend meisje. Als tiener heeft ze een wild seksleven. Dan komt ze op een keerpunt en bekeert zich tot de islam. Ze huwt een moslimman. Maar haar huwelijkservaringen zijn verre van harmonisch. Haar tweede man zwalpt tussen tederheid en vrouwenmishandeling. Het kalifaat lijkt voor hen een utopie: op de heilige grond zal het allemaal beter gaan.

Ze trekken dus naar Syrië, maar het leven en de mensen vallen zo tegen dat het koppel beslissen naar Nederland terug te keren. De terugtocht en de ontsnapping wordt een spannend avontuur. Haar man raakt gewond en ze laat hem achter. Zo landt Laura H. in 2016 met haar kinderen, maar zonder haar man, op Schiphol. Ze wordt meteen aangehouden en naar de terroristenafdeling in Vught gestuurd.

Journalist Thomas Rueb, verslaggever bij NRC Handelsblad, raakte gefascineerd door dit verhaal. Hij ging zowel haar als haar vader opzoeken, en trok het hele verhaal daarna ook na, tot en met een reis naar Irak. Die gesprekken leidden tot een boek geschreven dat meteen een bestseller werd.

Toneelgroep Oostpool bewerkte het nu tot een toneelvoorstelling. Die was net klaar toen de coronacrisis toesloeg, en werd dus noodgedwongen opgeborgen. Tot Oostpool de productie bracht als *live stream*, de laatste keer op 23 april. Ik heb meteen een wens: dat als de coronavirus verdwijnt, het stuk weer op het

programma wordt genomen.

Begrijpen we Laura H. na deze voorstelling? Niet echt. Omdat er weinig uitleg wordt aangereikt, krijgen we wel een fascinerend portret. Als het verhaal verteld is, en journalist Rueb zijn tekst kan schrijven, voelt hij zich tekortschieten. Hij kan niets voor Laura H. doen, maar zij dankt hem omdat hij geluisterd heeft – precies wat de toeschouwer ook gedaan heeft. In Nederland was er veel commotie rond haar terugkomst én haar vrijlating. Was zij niet teruggekeerd met een opdracht vanuit Isis? Op die vraag komt geen antwoord. Het stuk suggereert wel dat dit niet het geval is, maar geeft geen uitsluitsel.

De bewerking van Toneelgroep Oostpool steunt op slechts twee spelers. Voor het verhaal is de man belangrijk als verteller. Tim Oliveir Somer (of, in een tweede cast Kevin Schoonderbeek) speelt niet enkel de journalist, hij neemt ook alle andere rollen waar. Zo wisselt hij af als buitenstaander en medespeler. In de functie van verteller is hij koel, maar als hij in huid kruipt van meerdere personages heeft hij een brede waaier aan gevoelens, en ontketent hij al zijn demonen in de scenes met brutale vrouwenmishandeling.

Tegenover hem staat Charlie Chan Dagelet (Jade Olieberg speelt in de alternatieve cast). Eerst is ze de stoute teenager, later de vrome moslima. Haar hoogtepunt is de vertelling van de ontsnapping uit het kalifaat. Wat ze vertelt, ziet ze ook gebeuren, en die individuele belevenis doet ook de toeschouwer zien en voelen met haar. Dat leidt tot een uitzonderlijke spanning – een weglopen op leven en dood. Charlie Cheng Dagelet is ongelooflijk overtuigend.

Dat alles levert een voorstelling die strak geregisseerd werd door Nina Spijkers. Dit theater gaat radicaal over het heden – en doet dat met twee uitstekende spelers die zich roekeloos in een andere cultuur gooien. Niet alleen het kalifaat is hier het onderwerp, maar ook het mannelijk gewelddadig gedrag binnen een moslimhuwelijk. Zo is het personage van Laura heel complex: een levensverhaal dat een zoektocht naar het geluk is door een vrouw die goedgelovig is, optimistisch, moedig en ondernemend.

Het levert haar een grote mislukking op. De voorstelling laat zich lezen als een waarschuwing, maar houdt zich ver van een sermoen (iets wat we vandaag te veel ontmoeten in het nieuwe politiek theater.) Maar de productie is zeer eerlijk, ver van een vergoelijkend multicultureel discours. Ook de online streaming was tot in de puntjes verzorgd, en leverde dus ook in die vorm een sterke voorstelling op.

Theater Oostpool stelt de vraag: hoe nu mens te zijn? Deze voorstelling geeft daar intrigerend antwoord op.

(Ook nog dit: regisseur Nina Strijkers is de dochter van Jaap Spijkers die destijds zo'n grote indruk maakte bij theater De Trust. Charlie Cheng Dagelet behoort tot de theaterstam Hans Dagelet, vader en kinderen actief in het theater).